

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Waław Paweł

Nazwisko: Bonder

Miejsce urodzenia: Warszawa

Data urodzenia: 29-06-1928

Imię ojca: Józef

Imię matki: Franciszka

Dodatkowe informacje: Opis działalności organizacji Gwardia Walk Narodowowyzwoleńczych i Przyszłość Polski w wydanej przez IPN pracy Bartłomieja Noszczaka "Etos gniewu. Antykomunistyczne organizacje młodzieżowe w Warszawie (1944-1989)", Warszawa 2015, s. 320-328, 335-349.

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Waław Bonder od 1950 roku został objęty rozpracowaniem operacyjnym przez Wydział III WUBP Warszawa. Powód zainteresowania: "założyciel młodzieżowej organizacji, której celem miało być prowadzenie sabotażu i dywersji na różnych obiektach przemysłowych jak również rozbrajanie funkcjonariuszy MO". Członkowie wywodzili się w większości z uczniów gimnazjum elektrotechnicznego w Warszawie. Organizacja działała od czerwca 1949 początkowo pod nazwą „Gwardia Walk Narodowo-Wyzwoleńczych”, na przełomie marca i kwietnia 1950 została rozwiązana, a jej członkowie wstąpili do organizacji „Przyszłość Polski”, rozbitej przez UB w lipcu 1950. Pokrzywdzony używał pseudonimów "Zbyszek" i "Giewont". Zatrzymany 8.07.1950 przez Wydział V WUBP Warszawa. Materiały 3.07.1956 złożono do archiwum WUdsBP w Warszawie pod sygnaturą 42088/II.

IPN BU 0203/3755 (42088/II).

Akta kontrolno śledcze. Śledztwo prowadzone od 4.10.190 przez Wydział Śledczy WUBP w Warszawie. Ww. został oskarżony o przynależność do organizacji podziemnej "Gwardia Walk Narodowo-Wyzwoleńczych" gdzie pełnił funkcję komendanta, przechowywanie broni i planów stanowiących tajemnice państwową (w tym lotniska i koszar KBW) oraz o podżeganie członków organizacji do wykonania aktów dywersji na terenie różnych zakładów w Warszawie. Materiały złożono 25.01.1951 do WUBP w Warszawie pod sygnaturą 14779/III.

IPN BU 0207/4831 (14779/III).

Akta sądowe. Wacław Bonder i inni skazani 27.03.1951 z art. 86 § 2 KKWP, art. 27 KKWP w zw. z art. 3 § 2 Dekretu z dn. 13.06.1946, art. 4 § 1 i art. 7 Dekretu z dn. 13.06.1946 za przynależność do związku „Gwardia Walk Narodowo Wyzwoleńczych” działającego na terenie Warszawy, podżeganie do wysadzenia zbiornika z benzyną, przechowywanie broni bez zezwolenia, gromadzenie wiadomości stanowiących tajemnicę państwową. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie skazany na łączną karę dożywotniego więzienia. Najwyższy Sąd Wojskowy postanowieniem z dnia 25.06.1951 złagodził karę do 15 lat więzienia z pozbawieniem praw publicznych na lat 5 i przepadkiem mienia. Zgromadzenie Sędziów Najwyższego Sądu Wojskowego postanowieniem z dnia 28.12.1955 poprawiło kwalifikację prawną zarzucanych czynów co przełożyło się na złagodzenie kary do 8 lat więzienia, pozbawienia praw publicznych na 3 lata i przepadek mienia. Postanowieniem z dnia 14.05.1956 na mocy ustawy o amnestii z dnia 27.04.1956 złagodzone karę łączną do 5 lat więzienia z pozbawieniem praw publicznych na 1 rok i 6 miesięcy. Przetrzymany w więzieniu w Warszawie, Rawiczu, Wronkach i Strzelcach Opolskich. Zwolniony z więzienia 17.05.1956 roku.

IPN BU 1009/499 (Sr. 245/51).

Akta ewidencyjne. Odnotowany Księdze Głównej Więźniów oraz spisie Więźniów Centralnego Więzienia w Rawiczu. Przywieziony 30.09.1951 z więzienia Warszawa III. Przetrzymany w okresach 30.09.1951-4.12.1953 oraz 8.07.1955-25.08.1955 roku.

IPN Po 3/47, IPN Po 3/50, IPN Po 3/53, IPN Po 3/38 (19/165), IPN Po 3/40 (19/167).

Akta ewidencyjne. Odnotowany w Księdze Głównej Więźniów oraz spisie Więźniów Centralnego Więzienia we Wronkach, dokąd został przywieziony 5.12.1953 z Rawicza. Przetrzymany w okresie od dnia 5.12.1953 do dnia 14.04.1955 roku.

IPN Po 3/73, IPN Po 3/64.

Materiały opracowane 24.07.1989 przez Wydział "C" Stołecznego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Warszawie na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW pn. "Charakterystyka nr 129". Ww. „Od czerwca 1949 do lipca 1950 r. był Komendantem organizacji pod nazwą Gwardia Walk Narodowo-Wyzwoleńczych. W maju 1950 podzegał (...) do dokonania dywersji przez wrzucenie granatu do zbiornika z benzyną w Ekspozyturze PKS w Warszawie ul. Stawki 4. W czerwcu 1950 podzegał (...) do wrzucenia granatu w Zakładzie Lamp Elektrycznych Warszawa ul. Karolkowa. Skazany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego z dnia 27.03.1951 na dożywocie”.

IPN BU 0180/144 t. 1-2 (Charakterystyka Nr 129).